

Briuselis, 2023 m. lapkričio 24 d.
(OR. en)

15858/23

RESPR 35
FIN 1233
ECOFIN 1273
FISC 271

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Pirmininkaujančios valstybės narės ataskaita dėl naujų nuosavų išteklių rūšių

I. IVADAS

Vadovaujantis 2020 m. liepos 17–21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadomis¹, 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstituciniame susitarime (TIS)² numatyta dirbti siekiant įvesti naujas nuosavų išteklių rūšis, kurios turėtų padėti surinkti sumą, kurios pakaktų padengti bendras numatomas išlaidas, skirtas grąžinti pasiskolintą lėšų, kurios bus naudojamos Sprendimo dėl nuosavų išteklių 5 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytoms išlaidoms (dotacijoms pagal priemonę „NextGenerationEU“), pagrindinę sumą ir palūkanas. TIS taip pat išdėstytos veiksmų gairės dėl naujų nuosavų išteklių rūšių įvedimo ir nustatyta, kad Taryba turėtų apsvarstyti pirmąjį dokumentų rinkinį anksčiau nei 2022 m. liepos 1 d. (siekiant naujas rūšis įvesti 2023 m. sausio 1 d.), o papildomą antrą nuosavų lėšų krepšelį – ne vėliau kaip 2025 m. liepos 1 d. (siekiant naujas rūšis įvesti ne vėliau kaip 2026 m. sausio 1 d.).

¹ Dok. EUCO 10/20 (A29 punktas, 145–150 punktai).

² 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo (OL L 433I, 2020 12 22, p. 28).

Šiame kontekste Komisija 201 m. gruodžio mėn. pateikė pasiūlymą iš dalies pakeisti Sprendimą dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos³, į kurią būtų įtrauktos trys naujos nuosavų išteklių rūšys, grindžiamos: ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS), pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmu (PADKM)⁴ ir nacionaliniu įnašu į ES biudžetą, grindžiamu valstybėms narėms perskirstyta didžiausių ir pelningiausių tarptautinių įmonių likutinio pelno dalimi⁵.

2023 m. birželio 20 d. Komisija pateikė pakoreguotą dokumentų dėl naujos kartos nuosavų išteklių rinkinį. Į rinkinį įtrauktas naujas Sprendimo dėl nuosavų išteklių (NIS)⁶ pakeitimas (kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. gruodžio mėn. pasiūlymas) nustatant naują įmonių pelnu pagrįstų statistinių nuosavų išteklių (CPOR) rūšį, taip pat pakeitimai, padaryti priėmus sektorių teisės aktus dėl PADKM ir dėl ATLPS peržiūros.

Į pakoreguotą dokumentų rinkinį taip pat įtraukti du pasiūlymai dėl nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonių, visų pirma pateikti nauji 2022 m. kovo mėn. pasiūlymų dėl reglamento dėl nuosavų išteklių teikimo (MAR)⁷ ir nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonių (IMSOR)⁸ pakeitimai, prie kurių taip pat pridėtas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas⁹. Šiuose naujuose pasiūlyimuose pateikiami koregavimai, kurių reikia siekiant atspindėti teisėkūros institucijų susitarimą dėl PADKM rinkimo, ir į juos įtrauktos naujos nuostatos dėl įmonių pelnu pagrįstų statistinių nuosavų išteklių. Nuosavų išteklių taisyklės, grindžiamos perskirstomo pelno dalimi (dėl taikomų sektorių taisyklių dėl I ramsčio) išlieka pasiūlyme dėl direktyvos dėl nuosavų išteklių ir, remiantis Komisijos pasiūlymu, ji įsigalios, kai bus pradėta taikyti Direktyva dėl visuotinio susitarimo dėl apmokestinimo teisių perskirstymo įgyvendinimo ir įsigalios daugiašalė konvencija.

³ Dok. 15260/21.

⁴ 2021 m. liepos 14 d. Komisija taip pat paskelbė pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl PADKM ir dėl ATLPS peržiūros. Abu reglamentai buvo priimti 2023 m. gegužės mėn.

⁵ ES sektorių teisės aktai šiuo klausimu dar nepriimti. Tikimasi, kad G20/EBPO įtraukioje BEPS sistemoje užbaigus derybas dėl daugiašalės konvencijos dėl dalinio apmokestinimo teisių perskirstymo (I ramstis), Komisija pateiks pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų užtikrintas nuoseklus tos konvencijos įgyvendinimas ES.

⁶ Dok. 10853/1/23 REV 1.

⁷ Dok. 10855/1/23 REV 1.

⁸ Dok. 10854/1/23 REV 1.

⁹ Dok. 10853/23 ADD 1. Tarnybų darbiniame dokumente įvertinamos galimos naujos pagrindinės nuosavų išteklių rūšys, pasiūlytos Europos Parlamento, taip pat galimybė joms tapti naujomis nuosavų išteklių rūšimis remiantis trimis kriterijais: pajamų potencialu, paprastumu ir greitu pajamų sutelkimu.

Šioje ataskaitoje apžvelgiama Ispanijos pirmininkavimo laikotarpiu padaryta pažanga nuosavų išteklių rūšių srityje.

II. DABARTINĖ PADĖTIS

Pakoreguotas naujos kartos nuosavų išteklių dokumentų rinkinys buvo pristatytas liepos 14 d. Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos (ECOFIN) posėdyje, kuriame visos delegacijos apskritojo stalo diskusijoje pareiškė savo preliminarias pozicijas. Pirmininkaujanti valstybė narė užbaigė ministrų diskusijas ir pripažino, kad reikia dirbti techniniu lygmeniu bei atidžiai išnagrinėti pasiūlymus, kaip nurodė dauguma delegacijų.

Pirmininkaujant Ispanijai atliekamame techniniame darbe daugiausia dėmesio skirta kuo didesnei pažangai, susijusiai su nauju pasiūlymų rinkiniu: surengti septyni posėdžiai (liepos 11 ir 19 d., rugsėjo 11 d., spalio 5 ir 13 d., lapkričio 14 ir 23 d.) ir buvo skatinamos valstybių narių diskusijos.

Įvairių techninių diskusijų metu delegacijos aiškiai nurodė, kad, viena vertus, reikalinga tinkama informacija bei tikslūs pajamų įverčiai, ir, kita vertus, prognozės dėl kompensavimo pagal NGEU poreikių (pagrindinės sumos ir palūkanų). Be to, kai kurios valstybės narės nurodė, kad dabartinė nuosavų išteklių sistema jau gali padengti kompensavimą pagal NGEU.

Remdamasi valstybių narių pateiktais klausimais, Komisija pateikė informacijos ir atsakė į konkrečius techninio pobūdžio klausimus, visų pirma dėl: i) peržiūrėtų prognozių ir pajamų įverčių, susijusių su naujomis nuosavų išteklių rūšimis; ii) to, kad grąžinimo pagal NGEU išlaidos ir biudžeto poreikiai turi būti finansuojami iš nuosavų išteklių; iii) įmonių pelnu pagrįstų statistinių nuosavų išteklių prognozavimo, teikimo ir kontrolės sistemos; ir iv) tolesnių veiksmų, susijusių su kitais valstybių narių techniniais klausimais dėl kitų dokumentų rinkinio elementų. Visi šie elementai buvo išsamiai aptarti Nuosavų išteklių darbo grupėje.

Kadangi naujuoju pasiūlymų rinkiniu siūloma iš esmės keisti Sąjungos nuosavų išteklių sistemą, dauguma delegacijų paprašė skirti papildomo laiko pasiūlymams išnagrinėti, kad jos galėtų pasirengti nurodyti savo galutines pozicijas. Be to, remiantis delegacijų pateiktomis preliminaromis nuomonėmis paaiškėjo bendras skepticizmas dėl naujo pakoreguoto dokumentų rinkinio, visų pirma dėl naujos įmonių pelnu pagrįstų statistinių nuosavų išteklių rūšies. Konkrečiai, kelių delegacijų nuomone, tokia nauja nuosavų išteklių rūšis neturėtų pridėtinės vertės, daugiausia dėl to, kad ji yra panaši į BNP pagrįstus nuosavus išteklius, ji nėra „nauji pinigai“ ir nėra užtikrinama nauja ankstesnio krepšelio ir ATLPS bei PADKM pusiausvyra.

Kai kurios valstybės narės taip pat pakartojo savo įsipareigojimą laikytis TIS veiksmų gairių dėl naujų nuosavų išteklių rūšių įvedimo. Šiame kontekste kai kurios delegacijos pareiškė esančios pasirengusios paspartinti darbą, susijusį su pakoreguotu dokumentų rinkiniu, kad jis būtų užbaigtas iki 2023 m. pabaigos. Kitos delegacijos pritartų galimam naujos nuosavų išteklių rūšies įvedimui kitos daugiamečių finansinės programos kontekste.

Siekdama pasirengti diskusijoms ir gauti tolesnio darbo gaires, pirmininkaujanti Ispanija parengė pranešimą arba klausimyną, kuriame pateikiami techniniai klausimai ir klausimai, susiję su pakoreguotu dokumentų rinkiniu, į kuriuos valstybės narės atsakė žodžiu spalio 13 d. Nuosavų išteklių darbo grupės posėdyje. Kaip ir ankstesniuose posėdžiuose, dauguma delegacijų pareiškė bendrą skepticizmą dėl pasiūlymų dėl naujų nuosavų išteklių rūšių ir tik kelios delegacijos buvo pasirengusios paspartinti darbą, susijusį su pakoreguotu dokumentų rinkiniu, kad jis būtų užbaigtas iki 2023 m. pabaigos. Dauguma delegacijų taip pat teigiamai įvertino galimą PADKM pajamomis grindžiamų įnašų, kaip naujos nuosavų išteklių rūšies, įvedimą, o kai kurios delegacijos buvo pasirengusios tolesnėms diskusijoms dėl ATLPS parametrų ir tų naujų nuosavų išteklių rūšių, kurios yra tikri „nauji pinigai“ (pvz., ATLPS 2).

Atsižvelgdami į šiuos pasiūlymus ir susijusių svarstymų rezultatus, Europos Audito Rūmai 2023 m. lapkričio 14 d. Nuosavų išteklių darbo grupei pateikė savo nuomonę Nr. 04/2023 dėl Komisijos pakeisto pasiūlymo dėl MAR. Audito Rūmai taip pat atsakė į delegacijų klausimus ir užklausas. Kaip ir kituose Nuosavų išteklių darbo grupės posėdžiuose, delegacijos pasinaudojo galimybe pakartoti, kad esamus įvairius MAR reikia konsoliduoti į vieną teisėkūros aktą. Šiuo atžvilgiu Komisija pareiškė, kad ši svarbi užduotis turėtų būti vykdoma tinkamu laiku, visapusiškai, veiksmingai ir teisiniu požiūriu tinkamai bei neužkraunant nereikalingos naštos nacionalinėms administracinėms institucijoms.

Antrasis naujų nuosavų išteklių rūšių krepšelis

Pagal TIS veiksmų gaires iki 2024 m. birželio mėn. turi būti pasiūlytas antrasis nuosavų išteklių rūšių krepšelis. Taryba ne vėliau kaip iki 2025 m. liepos 1 d. turi baigti derybas, kad ši antrąjį krepšelį būtų galima įdiegti ne vėliau kaip 2026 m. sausio 1 d.

2021 m. gruodžio mėn. Komisija paskelbė, kad iki 2023 m. pabaigos ji pateiks pasiūlymą dėl antrojo naujų nuosavų išteklių rūšių krepšelio¹⁰. Siekiant paspartinti derybas, toks pasiūlymas buvo pateiktas 2023 m. birželio mėn. kaip pakoreguotas dokumentų dėl naujos kartos nuosavų išteklių rūšių rinkinys¹¹.

III. IŠVADA

Atsižvelgiant į TIS ir iki šiol 2023 m. liepos–gruodžio mėn. nagrinėjant Komisijos paskelbtus įvairius pasiūlymus atlikto darbo rezultatus valstybių narių prašoma susipažinti su Ispanijos pirmininkavimo laikotarpiu padaryta pažanga.

¹⁰ Dok. 15259/21.

¹¹ Dok. 10852/23.